

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie economische en monetaire zaken

2007/0248(COD)

6.6.2008

ADVIES

van de Commissie economische en monetaire zaken

voor de Commissie interne markt en consumentenbescherming

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en -diensten, Richtlijn 2002/58/EG betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie en Verordening (EG) nr. 2006/2004 betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming (COM(2007)0698 – C6-0420/2007 – 2007/0248(COD))

Rapporteur voor advies: Sophia in 't Veld

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Het zogenaamde telecommunicatiepakket betreft de hoognodige actualisering van voornamelijk bestaande wetgeving. Met name het e-privacy-onderdeel van het pakket stelt ons voor een aantal dilemma's.

Het toepassingsgebied van de voorstellen is onvoldoende nauwkeurig afgebakend. De Commissie stelt enerzijds een breed toepassingsgebied voor, namelijk elektronische communicatie in het algemeen, terwijl het voorstel anderzijds ook onderdelen bevat die op traditionele, basistelefoondiensten betrekking lijken te hebben. Dit is niet erg logisch, aangezien er een breed scala aan telecommunicatiediensten en -producten bestaat die elkaar vervangen of aanvullen, en die steeds vaker aan elkaar gekoppeld en geïntegreerd zijn. Naast telefoongesprekken zijn er andere vormen van spraakcommunicatie, zoals VOIP en mobiele VOIP, en de twee worden steeds vaker gebruikt vanaf hetzelfde apparaat. Mobiele telefoons dienen ook als betaal- of navigatiesysteem, waarbij ze communiceren met informatienetwerken in het gebied. In de toekomst zijn bureausystemen mogelijk web based, communiceert het RFID-systemen in onze koelkast met de supermarkt en volgen we radio- en televisie-uitzendingen via onze mobiele telefoon.

Daarnaast zijn gegevens niet langer op één geografische locatie opgeslagen of toegankelijk. Aanbieders hebben hun hoofdkantoor overal ter wereld, web based systemen zijn vanaf bijna elke plek toegankelijk en communicatie verloopt via verschillende continenten. Het is duidelijk dat regels voor een specifiek geografisch gebied niet langer volstaan en dat zij zelfs een belemmering vormen voor bedrijven die in verschillende wettelijke contexten opereren. De behoefte aan mondiale regels doet zich méér en méér voelen. Persoonsgegevens zijn niet langer een nevenproduct van economische activiteit, maar vormen er het hoofdbestanddeel van. Gegevens zijn big business. Vandaar dat het geëigend lijkt dit onderwerp te behandelen in het kader van de TEC (Transatlantic Economic Council).

Ten derde zien we steeds vaker dat regeringen toegang verlangen tot persoonsgegevens die bewaard worden door aanbieders of andere niet-regeringspartijen. De toepasselijke gegevensbeschermingsregels verschillen evenwel sterk afhankelijk van wie de gegevens verzamelt en gebruikt, en voor welk doel. Voor de gebruiker is dit onderscheid tussen de eerste en de derde pijler, en tussen de verschillende directoraten-generaal van de Commissie, onbegrijpelijk, en voor het bedrijfsleven creëert het juridische onzekerheid en resulteert het mogelijk in een ondermijning van het vertrouwen van hun klanten. Het is burgers dan ook moeilijk uit te leggen waarom de regels betreffende kennisgeving van een compromittering van persoonsgegevens wel gelden voor bijvoorbeeld een aanbieder van telecomdiensten, maar niet voor een regering die gebruik maakt van persoonsgegevens die door die aanbieder worden bewaard (zoals bijvoorbeeld het geval is bij telecommunicatiegegevens onder de richtlijn betreffende de bewaring van gegevens). Gezien de steeds grotere verstrengeling van allerlei soorten netwerken en diensten is het ook moeilijker en moeilijker uit te leggen waarom de regels betreffende kennisgeving van een compromittering van persoonsgegevens behalve voor de sector telecommunicatie ook niet gelden voor andere sectoren, zoals banken en verzekeringen.

Dit alles leidt tot de conclusie dat de hap-snapbenadering van de Commissie te beperkt is en

derhalve inefficiënt. De verplichte herziening van de richtlijn zou gebruikt moeten worden om alle gegevensbeschermingsregelingen eens goed tegen het licht te houden, met inachtneming van het feit dat met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon het verschil tussen de eerste en de derde pijler verdwijnt en het Europees Parlement volledige wetgevingsbevoegdheden krijgt.

De voorgestelde verplichte kennisgeving van een compromittering van persoonsgegevens is toe te juichen, maar een lappendeken van 27 verschillende versies daarvan is niet wenselijk vanwege de juridische onzekerheid die dit oplevert voor het bedrijfsleven en het gebrek aan transparantie voor gebruikers. Daarnaast zou het verstandig zijn gebruik te maken van de ervaring die met dergelijke regelingen is opgedaan in andere landen, in het bijzonder de VS, aangezien dat land zich in dezelfde situatie bevindt (de regels inzake kennisgeving van een compromittering van persoonsgegevens zijn een bevoegdheid van de staten en niet van de federale overheid). De kennisgevingsprocedure moet zó zijn opgezet dat gebruikers in het geval van een potentieel schadelijke inbreuk daarover volledig en tijdig worden geïnformeerd, evenwel zonder te vaak te lichtzinnig los alarm te slaan.

De Commissie moet over voldoende bevoegdheden beschikken om de nodige technische implementatiemaatregelen te kunnen nemen. Gezien de snelle technologische ontwikkelingen moeten de procedures eenvoudig en snel zijn. Omdat bepaalde aspecten echter niet van zuiver technische aard zijn, moet hierop democratisch toezicht uitgeoefend blijven worden. Er moet worden bepaald welke aspecten door de Commissie kunnen worden gewijzigd, en in welke gevallen er ook een rol voor het Parlement is weggelegd.

AMENDEMENTEN

De Commissie economische en monetaire zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie interne markt en consumentenbescherming onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Overweging 32

Door de Commissie voorgestelde tekst

(32) Bij de vaststelling van gedetailleerde regels betreffende het formaat en de procedures voor het melden van inbreuken op de beveiliging moet de nodige aandacht worden besteed aan de omstandigheden van de inbreuk, onder meer aan de vraag of de persoonsgegevens al dan niet met behulp van encryptie of andere middelen

Amendement

(32) Bij de vaststelling van gedetailleerde regels betreffende het formaat en de procedures voor het melden van inbreuken op de beveiliging moet de nodige aandacht worden besteed aan de omstandigheden van de inbreuk, onder meer aan de vraag of de persoonsgegevens al dan niet met behulp van encryptie of andere middelen

waren beschermd zodat de waarschijnlijkheid van identiteitsfraude of andere vormen van misbruik in de praktijk kon worden beperkt. **Bovendien moet bij dergelijke regels en procedures rekening worden gehouden met de rechtmatige belangen** van de wetshandhavingsautoriteiten **in gevallen waarin vroegtijdige melding van incidenten nodeloos** het onderzoek naar de omstandigheden van inbreuken **zou** hinderen.

waren beschermd zodat de waarschijnlijkheid van identiteitsfraude of andere vormen van misbruik in de praktijk kon worden beperkt. **De** regels en procedures **moeten** het onderzoek van de wetshandhavingsautoriteiten naar de omstandigheden van inbreuken **niet** hinderen.

Motivering

De eindapparatuur vormt de zwakste schakel in een netwerk en moet daarom goed worden beveiligd. Eindgebruikers moeten begrijpen welke risico's zij lopen bij het surfen op het internet, wanneer zij software of media voor gegevensopslag downloaden of gebruiken. Eindgebruikers moeten zich bewust zijn van de aanwezige risico's en dienovereenkomstig te handelen om hun eindapparatuur te beveiligen. De lidstaten dienen de bewustwording op dit gebied te bevorderen.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 34

Door de Commissie voorgestelde tekst

(34) Software om stiekem de handelingen van de gebruiker te monitoren en/of de werking van de eindapparatuur ten bate van derden te beïnvloeden (zogenaamde "spyware") vormt een ernstige bedreiging voor de privacy van de gebruiker. Een hoog en gelijk niveau van bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet worden gewaarborgd, ongeacht of ongewenste spionageprogramma's onbedoeld worden gedownload via elektronische-communicatienetwerken, dan wel worden afgeleverd en geïnstalleerd verborgen in programmatuur die wordt verspreid via andere externe media voor gegevensopslag, zoals cd's, cd-ROM's of USB-sticks.

Amendement

(34) Software om stiekem de handelingen van de gebruiker te monitoren en/of de werking van de eindapparatuur ten bate van derden te beïnvloeden (zogenaamde "spyware") vormt een ernstige bedreiging voor de privacy van de gebruiker. Een hoog en gelijk niveau van bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet worden gewaarborgd, ongeacht of ongewenste spionageprogramma's onbedoeld worden gedownload via elektronische-communicatienetwerken, dan wel worden afgeleverd en geïnstalleerd verborgen in programmatuur die wordt verspreid via andere externe media voor gegevensopslag, zoals cd's, cd-ROM's of USB-sticks. **De lidstaten moeten de eindgebruikers aanmoedigen de nodige maatregelen te**

treffen om hun eindapparatuur tegen virussen en spyware te beschermen.

Motivering

Zie amendement 10.

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 1 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. Bij deze richtlijn worden de rechten van de eindgebruikers vastgesteld, alsmede de daarmee verband houdende verplichtingen voor ondernemingen die openbare elektronische-communicatienetwerken en -diensten aanbieden. Om de levering van een universele dienst te waarborgen in een context van open en concurrerende markten, wordt bij deze richtlijn een minimumpakket van diensten van nader gespecificeerde kwaliteit omschreven, waartoe alle eindgebruikers toegang hebben tegen een in het licht van de specifieke nationale omstandigheden betaalbare prijs en zonder dat de mededinging wordt verstoord. Bij deze richtlijn worden ook verplichtingen vastgesteld met betrekking tot de levering van bepaalde verplichte diensten.

Amendement

2. Bij deze richtlijn worden de rechten van de eindgebruikers vastgesteld, alsmede de daarmee verband houdende verplichtingen voor ondernemingen die openbare elektronische-communicatienetwerken en -diensten aanbieden. Om de levering van een universele dienst te waarborgen in een context van open en concurrerende markten, wordt bij deze richtlijn een minimumpakket van diensten van nader gespecificeerde kwaliteit omschreven, waartoe alle eindgebruikers toegang hebben tegen een in het licht van ***de stand van de technologie en*** de specifieke nationale omstandigheden betaalbare prijs en zonder dat de mededinging wordt verstoord. Bij deze richtlijn worden ook verplichtingen vastgesteld met betrekking tot de levering van bepaalde verplichte diensten.

Motivering

De richtlijn moet ervoor zorgen dat de levering van een universele dienst gewaarborgd is en dat aanbieders hun verplichtingen op dit punt nakomen.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 4 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zorgen ervoor dat aan alle redelijke aanvragen om aansluiting op een vaste locatie op een openbaar communicatienetwerk door ten minste één onderneming wordt voldaan.

Amendement

1. De lidstaten zorgen ervoor dat aan alle redelijke aanvragen om aansluiting op een vaste locatie op een openbaar communicatienetwerk **of aansluiting op een cellulair netwerk** door ten minste één onderneming wordt voldaan.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 4 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De geleverde aansluiting ondersteunt spraak-, fax- en datacommunicatie, met datasnelheden die toereikend zijn voor functionele toegang tot het internet, rekening houdend met de voor de meerderheid van de abonnees gangbare technologieën en met de technologische haalbaarheid.

Amendement

2. De geleverde aansluiting ondersteunt spraak-, fax- en datacommunicatie, met datasnelheden die toereikend zijn voor functionele toegang tot het internet, rekening houdend met de voor de meerderheid van de abonnees gangbare technologieën en met de technologische haalbaarheid.

Motivering

Zie amendement 3.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 4 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De lidstaten waken erover dat aan

alle redelijke aanvragen voor de levering van een telefoondienst over de in lid 1 bedoelde netwerkaansluiting, die spraak-, fax- en datacommunicatie mogelijk maken, met datasnelheden die toereikend zijn voor functionele toegang tot het internet, rekening houdend met de voor de meerderheid van de abonnees gangbare technologieën en met de technologische haalbaarheid, door ten minste één onderneming wordt voldaan.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 4 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De lidstaten waken erover dat aan alle redelijke aanvragen voor de levering van een **telefoondienst** over de in lid 1 bedoelde netwerkaansluiting, die uitgaande en binnenkomende nationale en internationale gesprekken alsook oproepen naar noodhulpdiensten via het "112"-nummer mogelijk maken, door ten minste één onderneming wordt voldaan.'

Amendement

3. De lidstaten waken erover dat aan alle redelijke aanvragen voor de levering van een **telecommunicatie- en datacommunicatiedienst** over de in lid 1 bedoelde netwerkaansluiting, die uitgaande en binnenkomende nationale en internationale gesprekken, **dataverbindingen** alsook oproepen naar noodhulpdiensten via het "112"-nummer mogelijk maken, door ten minste één onderneming wordt voldaan.

Motivering

Het toepassingsgebied van de voorstellen, in artikel 1 beschreven als "elektronische communicatienetwerken en -diensten aan eindgebruikers" moet in alle artikelen tot uitdrukking komen. De technologische vooruitgang van de afgelopen jaren heeft het onderscheid tussen traditionele telefoondiensten en andere telecomdiensten, zoals het snel uitbreidende VOIP en mobiele VOIP, het gebruik van mobiele telefoons voor betaaldiensten of navigatie, het uitzenden van inhoud via het internet of mobiele telefoons, 'web based' kantoornetwerken en communicatienetwerken die bijv. RFID gebruiken, doen vervagen. De snelle opkomst van nieuwe diensten moet in de richtlijn worden weerspiegeld, teneinde zekerheid voor het bedrijfsleven te creëren en mazen in de consumentenbescherming te voorkomen.

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 4 bis (nieuw)

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 6 – titel

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

***(4 bis) In artikel 6 wordt de titel
vervangen door de volgende tekst:***

***"Openbare betaaltelefoons en andere
toegangspunten voor telecommunicatie"***

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 4 ter (nieuw)

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 6 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

***(4 ter) Artikel 6, lid 1, wordt vervangen
door:***

***"1. De lidstaten zorgen ervoor dat de
nationale regelgevende instanties
ondernemingen verplichtingen kunnen
opleggen teneinde te waarborgen dat
openbare betaaltelefoons of andere
toegangspunten voor telecommunicatie
worden geïnstalleerd om te voorzien in
de redelijke behoeften van de
eindgebruikers, zowel wat geografische
spreiding als wat het aantal telefoons of
toegangspunten, de toegankelijkheid van
dergelijke telefoons of toegangspunten
voor gebruikers met een handicap en de
kwaliteit van de dienst betreft.***

Amendement 10

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 7

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 9 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. In aanvulling op bepalingen luidens welke aangewezen ondernemingen bijzondere tariefopties moeten aanbieden of moeten voldoen aan voorschriften inzake maximumprijzen of geografische gemiddelden of andere vergelijkbare regelingen, kunnen de lidstaten voorzien in waarborgen dat consumenten van wie vaststaat dat zij een laag inkomen, een handicap of bijzondere sociale behoeften hebben, worden bijgestaan.'

Schrappen

Motivering

De oorspronkelijke tekst heeft betrekking op alle gevallen, inclusief personen met een handicap.

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 12

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 20 – lid 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

6 bis.. De lidstaten zorgen voor keuzevrijheid voor de consument, en bieden een passend niveau van bescherming tegen producten die die vrijheid op ongepaste wijze beperken, zoals contracten met een onredelijke lange looptijd, "product tying", en vergoedingen of boetes voor het veranderen van provider.

Motivering

Aanbieders moeten een breed scala aan producten kunnen aanbieden, maar het is aan de lidstaten ervoor te zorgen dat de consument over keuzevrijheid beschikt.

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 12

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 21 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zorgen ervoor dat transparante, vergelijkbare, toereikende en bijgewerkte informatie over de geldende prijzen en tarieven alsmede over de algemene voorwaarden **met betrekking tot de toegang tot en het gebruik van de in de artikelen 4, 5, 6 en 7 genoemde diensten** voor eindgebruikers en consumenten beschikbaar is overeenkomstig het bepaalde in bijlage II.

Amendement

1. De lidstaten zorgen ervoor dat transparante, vergelijkbare, toereikende en bijgewerkte informatie over de geldende prijzen en tarieven alsmede over de algemene voorwaarden voor eindgebruikers en consumenten beschikbaar is overeenkomstig het bepaalde in bijlage II. **Dergelijke informatie wordt in een eenvoudig toegankelijke vorm gepubliceerd.**

Motivering

Transparantie is essentieel voor alle telecommunicatiediensten en de informatie daarover moet in een toegankelijke vorm worden gepubliceerd.

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 12

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 21 – lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. Om te waarborgen dat de eindgebruikers kunnen profiteren van een samenhangende aanpak op het gebied van tarieftransparantie, alsook met het oog op het verstrekken van de informatie overeenkomstig artikel 20, lid 5, in de Gemeenschap, kan de Commissie, na raadpleging van de Europese Autoriteit

Amendement

6. Om te waarborgen dat de eindgebruikers kunnen profiteren van een samenhangende aanpak op het gebied van tarieftransparantie, alsook met het oog op het verstrekken van de informatie overeenkomstig artikel 20, lid 5, in de Gemeenschap, kan de Commissie, na raadpleging van de Europese Autoriteit

voor de elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit" genoemd), de passende technische tenuitvoerleggingsmaatregelen op dit terrein treffen, zoals een specificatie van de methodologie of de procedures. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 37, lid 3, gebruiken.***

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 13 – letter b

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 22 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Teneinde een achteruitgang van de dienstverlening en een vertraging van het verkeer over de netwerken te voorkomen, kan de Commissie, na raadpleging van de Autoriteit, technische tenuitvoerleggingsmaatregelen treffen inzake minimumeisen voor de kwaliteit van de dienstverlening die door de nationale regelgevende instantie moeten worden opgelegd aan ondernemingen die openbare communicatienetwerken aanbieden. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 37, lid 3, gebruiken.***

voor de elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit" genoemd), de passende technische tenuitvoerleggingsmaatregelen op dit terrein treffen, zoals een specificatie van de methodologie of de procedures. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2.

Amendement

3. Teneinde een achteruitgang van de dienstverlening en een vertraging van het verkeer over de netwerken te voorkomen, kan de Commissie, na raadpleging van de Autoriteit, technische tenuitvoerleggingsmaatregelen treffen inzake minimumeisen voor de kwaliteit van de dienstverlening die door de nationale regelgevende instantie moeten worden opgelegd aan ondernemingen die openbare communicatienetwerken aanbieden. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2.

Amendement 15

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 14

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 23

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten nemen alle noodzakelijke maatregelen om de beschikbaarheid van de openbare telefoondiensten geleverd over de openbare communicatienetwerken te waarborgen in gevallen waarbij het elektriciteitsnetwerk uitvalt of in geval van overmacht. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen die openbare telefoondiensten aanbieden alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hen mogen worden verwacht om een ononderbroken toegang tot de noodhulpdiensten te waarborgen.

Amendement

De lidstaten nemen alle noodzakelijke maatregelen om te waarborgen ***dat aanbieders hun universele dienstverplichting nakomen, hoofdzakelijk via*** de beschikbaarheid van de openbare telefoondiensten geleverd over de openbare communicatienetwerken, in gevallen waarbij het elektriciteitsnetwerk uitvalt of in geval van overmacht. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen die openbare telefoondiensten aanbieden alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hen mogen worden verwacht om een ononderbroken toegang tot de noodhulpdiensten te waarborgen.

Motivering

Zie amendement 3.

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 16

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 26 – lid 7 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 37, lid 3, gebruiken.***

Amendement

Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2.

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 16

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 28 – lid 2 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Teneinde te waarborgen dat de eindgebruikers een effectieve toegang hebben tot nummers en diensten binnen de Gemeenschap kan de Commissie, na raadpleging van de Autoriteit, technische tenuitvoerleggingsmaatregelen vaststellen. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 37, lid 3, gebruiken.***

Amendement

Teneinde te waarborgen dat de eindgebruikers een effectieve toegang hebben tot nummers en diensten binnen de Gemeenschap kan de Commissie, na raadpleging van de Autoriteit, technische tenuitvoerleggingsmaatregelen vaststellen. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2.

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 18

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 30 – lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. Onverlet de mogelijkheid van een minimumcontractduur zien de nationale regelgevende instanties erop toe dat de voorwaarden en procedures voor contractbeëindiging het overstappen naar een andere aanbieder niet ontmoedigen.'

Amendement

6. De nationale regelgevende instanties zien erop toe dat de minimumcontractduur en de voorwaarden en procedures voor contractbeëindiging het overstappen naar een andere aanbieder niet ontmoedigen.

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 18

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 30 – lid 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

6 bis.. De lidstaten zien erop toe dat de minimumduur van de contracten tussen abonnees en aanbieders van elektronische-communicatiediensten ten hoogste 12 maanden bedraagt.

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 20 – letter b

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 33 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. De lidstaten dienen jaarlijks bij de Commissie **en de Autoriteit** een verslag in over de maatregelen die zij hebben genomen en de vooruitgang die is geboekt op het gebied van de verbetering van de interoperabiliteit en het gebruik van en de toegang tot elektronische-communicatiediensten en eindapparatuur voor eindgebruikers met een handicap.

3. De lidstaten dienen jaarlijks bij de Commissie een verslag in over de maatregelen die zij hebben genomen en de vooruitgang die is geboekt op het gebied van de verbetering van de interoperabiliteit en het gebruik van en de toegang tot elektronische-communicatiediensten en eindapparatuur **voor gebruikers in het algemeen** en voor eindgebruikers met een handicap **in het bijzonder. Daarbij worden de beleidsdoelstellingen en regelgevingsbeginselen als bedoeld in artikel 8 van Richtlijn 2002/21/EG naar behoren in acht genomen.**

Motivering

Gebruikers, inclusief gebruikers met een handicap, oudere gebruikers en gebruikers met bijzondere sociale behoeften, moeten maximaal van de maatregelen profiteren als het gaat om keuze, prijs en kwaliteit.

Amendement 21

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 20 – letter b

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 33 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. Onverlet het bepaalde in 1999/5/EG en met name de eisen betreffende geschiktheid voor gebruikers met een handicap overeenkomstig artikel 3, lid 3, onder f), van die richtlijn en teneinde de toegankelijkheid van elektronische-communicatiediensten en -apparatuur voor eindgebruikers met een handicap te verbeteren, kan de Commissie na raadpleging van de Autoriteit de passende technische tenuitvoerleggingsmaatregelen nemen om de problemen die te berde zijn gebracht in het in lid 3 bedoelde verslag na een openbare raadpleging aan te pakken. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 37, lid 3, gebruiken.***

Amendement 22

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 24

Richtlijn 2002/22/EG

Artikel 37 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, leden 1, 2, 4 en 6, en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.'

Amendement

4. Onverlet het bepaalde in 1999/5/EG en met name de eisen betreffende geschiktheid voor gebruikers met een handicap overeenkomstig artikel 3, lid 3, onder f), van die richtlijn en teneinde de toegankelijkheid van elektronische-communicatiediensten en -apparatuur voor eindgebruikers met een handicap te verbeteren, kan de Commissie na raadpleging van de Autoriteit de passende technische tenuitvoerleggingsmaatregelen nemen om de problemen die te berde zijn gebracht in het in lid 3 bedoelde verslag na een openbare raadpleging aan te pakken. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 37, lid 2.

Amendement

Schrappen

Amendement 23

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1) De volgende overweging wordt ingevoegd:

"(1 bis) Er moet rekening worden gehouden met de conclusies van de overeenkomstig artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG opgerichte Groep voor de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens zoals vermeld in diens advies van 4 april 2008 over met zoekmachines verband houdende gegevensbeschermingsaspecten."

Amendement 24

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 bis (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Overweging 1 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 bis) De volgende overweging wordt ingevoegd:

"(1 ter) Bij de goedkeuring en toepassing van deze richtlijn moet rekening worden gehouden met de conclusies in het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming van 10 april 2008 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie."

Amendement 25

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 ter (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Overweging 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 ter) De volgende overweging wordt ingevoegd:

"(6 bis) De razendsnelle technologische ontwikkelingen leiden tot een fundamentele verandering van de rol van informatie- en telecommunicatieproducten en -diensten. De scheidslijnen tussen de sectoren telecommunicatie, internet en audiovisuele technologie vervagen steeds meer. De producten en diensten in deze sectoren raken steeds meer geïntegreerd of aan elkaar gekoppeld, of delen dezelfde bronnen en onderling verband houdende gegevens tussen diensten en aanbieders. De inflexibele opsplitsing in verschillende sectoren, producten en diensten is grotendeels kunstmatig en achterhaald. Op dergelijke scheidslijnen gebaseerde wetgeving inzake gegevensbescherming is onvolledig en dubbelzinnig. Deze richtlijn is derhalve gebaseerd op beginselen die voor alle producten en diensten gelden, teneinde over de hele linie tot een gelijk niveau van gegevensbescherming te komen."

Motivering

Each day new services appear on the scene, such as the rapidly expanding VOIP and mobile VOIP, the use of mobile telephones for payment services or navigation, broadcasting via internet or mobile phones, web based office networks, communicating networks using f. ex RFID, search engines and the use of personal data from telecommunications for behavioural targeting. Users are freely switching, combining and personalising products, services and providers. Data protection rules that apply strictly to the traditional forms of telecommunication such as (mobile) telephony, text messaging (sms), and e-mail will be redundant even before the Directive is adopted. The rapid rise of new services should be reflected in the Directive, so as to ensure full data protection for the consumer, and to avoid

loopholes.

Amendement 26

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 quater (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Overweging 6 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 quater) De volgende overweging wordt ingevoegd:

"(6 ter) Persoonsgegevens zijn niet langer een nevenproduct van deze nieuwe informatie- en communicatieproducten en -diensten, maar zijn een kernactiviteit op een aparte markt geworden. Nieuwe producten en diensten zijn gebaseerd op handelingen met een toegevoegde waarde, zoals user profiling, behavioural targeting en het koppelen van persoonsgegevens van verschillende diensten. Gezien de hoge marktwaarde van persoonsgegevens zijn de toegang ertoe en, in het verlengde daarvan, ook de regels inzake gegevensbescherming belangrijke concurrentiefactoren."

Amendement 27

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 quinquies (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Overweging 11 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 quinquies) De volgende overweging wordt ingevoegd:

"(11 bis) Het gebruik van persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie is niet tot een specifiek geografisch gebied beperkt. Veel aanbieders zijn buiten de Europese

***Economische Ruimte gevestigd.
Aangezien in derde landen toegang tot in
de EU gegenereerde en verwerkte
persoonsgegevens van EU-burgers kan
worden gekregen, dient de Europese Unie
in de daartoe geëigende internationale
fora globale normen te ontwikkelen en
dienen het gebruik van persoonsgegevens
en normen inzake de bescherming van
persoonsgegevens op de agenda van de
Transatlantic Economic Council te
worden opgenomen."***

Motivering

Aangezien vanaf elke locatie in de wereld toegang tot gegevens kan worden gekregen, moeten er snel globale normen worden ontwikkeld. Omdat het economisch belang van persoonsgegevens en van handelingen met een toegevoegde waarde snel toeneemt, moet dit onderwerp door de Transatlantic Economic Council worden behandeld.

Amendement 28

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 secties (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Overweging 11 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

***(-1 secties) De volgende overweging wordt
ingevoegd:***

***"(11 quater) In het belang van gebruikers
en het bedrijfsleven dient kennisgeving
van een compromittering van
persoonsgegevens in de hele Europese
Unie te worden geharmoniseerd, teneinde
een lappendeken van verschillende regels
voor dezelfde netwerken te voorkomen. De
Commissie zou gebruik moeten maken
van de ervaring die met
kennisgevingsregels is opgedaan buiten
de Europese Unie, in het bijzonder de
Verenigde Staten. De toepassing van
regels voor kennisgeving van een
compromittering van persoonsgegevens
dient te worden uitgebreid tot andere
sectoren, zoals de banksector, en tot het***

gebruik door overheidsinstanties van gegevens die door bedrijven of organisaties zijn verzameld."

Amendement 29

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt -1 septies (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 1 – lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 septies) Aan artikel 1 wordt het volgende lid toegevoegd:

"3bis. De bepalingen van deze richtlijn zijn van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens, ook indien het hoofdkantoor van de aanbieders van elektronische diensten zich buiten de Europese Unie bevinden. Aanbieders in derde landen informeren hun gebruikers over de voorwaarden waaraan zij uit hoofde van deze richtlijn moeten voldoen."

Amendement 30

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt 3 – letter b

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 4 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. In het geval van een inbreuk op de beveiliging die resulteert in een accidentele **of onwettige vernietiging, wijziging**, niet-geautoriseerde vrijgave van of toegang tot persoonsgegevens, verstuurd, opgeslagen of anderszins verwerkt **in verband met** de levering van openbare **communicatiediensten** in de Gemeenschap, stelt de aanbieder van de openbare elektronische-

3. In het geval van een **ernstige** inbreuk op de beveiliging die resulteert in een accidentele, niet-geautoriseerde vrijgave van of toegang tot persoonsgegevens **die niet met technologische middelen onbegrijpelijk zijn gemaakt en die zijn** verstuurd, opgeslagen of anderszins verwerkt **tijdens** de levering van openbare **elektronische-communicatiediensten** in de Gemeenschap, **hetgeen abonnees**

communicatiediensten de betrokken abonnee en de nationale regelgevende instantie daarvan onverwijld in kennis. In de kennisgeving aan de abonnee wordt minimaal de aard van de inbreuk omschreven en worden maatregelen voorgesteld om de eventuele negatieve effecten daarvan te verlichten. De kennisgeving aan de nationale regelgevende instantie bevat bovendien een omschrijving van de gevolgen van de inbreuk en van de door de aanbieder getroffen maatregelen om de inbreuk aan te pakken.

aanzienlijke schade kan berokkenen, stelt de aanbieder van de openbare ***of particuliere*** elektronische-communicatiediensten ***wiens abonnees mogelijkwijs door de inbreuk zijn benadeeld***, de betrokken abonnee en de nationale regelgevende instantie ***van het land waar de dienst is verleend***, daarvan onverwijld in kennis. In de kennisgeving aan de abonnee wordt minimaal de aard van de inbreuk omschreven en worden maatregelen voorgesteld om de eventuele negatieve effecten daarvan te verlichten. De kennisgeving aan de nationale regelgevende instantie bevat bovendien een omschrijving van de gevolgen van de inbreuk en van de door de aanbieder getroffen maatregelen om de inbreuk aan te pakken.

Motivering

Netwerkzekerheid is van essentieel belang voor netwerkbeheerders en de maatschappij in het algemeen. Netwerkbeheerders beschouwen zekerheid en privacyaangelegenheden van het allergrootste belang voor het waarborgen van een hoog digitaal vertrouwen. Toch moeten kennisgevingen betreffende inbreuken op de beveiliging die resulteren in het verlies of compromittering van persoonsgegevens beperkt worden tot gevallen van ernstige inbreuken. Een te brede aanpak zou het takenpakket van de netwerkbeheerders te groot kunnen maken en het risico op bijkomende inbreuken kunnen doen toenemen, aangezien er dan te veel informatie over de beveiligings- en integriteitszwaktes naar buiten komt.

Amendement 31

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt 3 – letter b

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 4 – lid 4 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. Teneinde een ***samenhangende*** tenuitvoerlegging van de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde maatregelen te waarborgen, ***kan*** de Commissie, na raadpleging van de Europese Autoriteit voor de elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit") en de Europese

Amendement

4. Teneinde een ***geharmoniseerde en evenredige*** tenuitvoerlegging van de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde maatregelen te waarborgen, ***stelt*** de Commissie, na raadpleging van de Europese Autoriteit voor de elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit"), ***de relevante***

Toezichthouder voor gegevensbescherming, technische tenuitvoerleggingsmaatregelen **vaststellen** in verband met, onder meer, de omstandigheden, het formaat en de procedures die gelden voor de in dit artikel bedoelde informatieverstrekkings- en kennisgevingseisen.

belanghebbenden en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, technische tenuitvoerleggingsmaatregelen **vast** in verband met, onder meer, de omstandigheden, het formaat en de procedures die gelden voor de in dit artikel bedoelde informatieverstrekkings- en kennisgevingseisen.

Motivering

Zie amendement 32.

Amendement 32

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt 3 – letter b

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 4 – lid 4 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 14 bis, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 14 bis, lid 3, gebruiken.***

Amendement

Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 14 bis, lid 2.

Motivering

In het belang van de consument en het bedrijfsleven moeten de kennisgevingsregels in heel Europa geharmoniseerd zijn.

Amendement 33

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt 6

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 14 bis – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, leden 1, 2, 4 en 6, en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.'

Schrappen

Amendement 34

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt 7

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 15 bis – lid 4 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 14 bis, lid 2. ***Om dwingende en spoedeisende redenen kan de Commissie de urgentieprocedure van artikel 14 bis, lid 3, gebruiken.'***

Deze maatregelen, die bedoeld zijn om niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen, worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevingsprocedure met toetsing van artikel 14 bis, lid 2.

Amendement 35

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 2 – punt 7 bis (nieuw)

Richtlijn 2002/58/EG

Artikel 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(7 bis) Artikel 18 wordt vervangen door:

De Commissie legt het Europees Parlement en de Raad uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn een verslag voor over de tenuitvoerlegging en de gevolgen ervan voor exploitanten en consumenten, met name wat betreft de bepalingen inzake

ongevraagde communicaties, kennisgeving van een compromittering van persoonsgegevens en het gebruik van persoonsgegevens door derde (publieke of particuliere) partijen voor doeleinden die niet onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen, rekening houdend met het internationale milieu. Hiertoe kan de Commissie van de lidstaten informatie verlangen, die zonder overbodige vertraging wordt verstrekt. Indien nodig dient de Commissie voorstellen in tot wijziging van deze richtlijn, rekening houdend met de uitkomsten van dat verslag, veranderingen in de sector, en het Verdrag van Lissabon, in het bijzonder de nieuwe bevoegdheden op het gebied van gegevensbescherming zoals bedoeld in artikel 16 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsmede ieder ander voorstel dat zij noodzakelijk acht om de doeltreffendheid van deze richtlijn te verbeteren.

Motivering

Reeds in dit stadium is het duidelijk dat de voorstellen van de Commissie een te beperkt toepassingsgebied hebben. In feite is er behoefte aan een complete herziening van de gegevensbeschermingsregels, waarbij rekening wordt gehouden met de technologische vooruitgang en de mondiale aard van elektronische gegevensbestanden en telecomnetwerken. Er is behoefte aan mondiale gegevensbeschermingsnormen. Er kan vanaf bijna elke plaats en op elk moment toegang tot gegevens worden verkregen. Het onderscheid tussen gegevens van de eerste en de tweede pijler is irrelevant geworden, aangezien regeringsinstanties steeds vaker gebruik maken van gegevensbestanden die door niet-regeringsinstanties of bedrijven zijn gecreëerd. De anomalie van twee of meer verschillende gegevensbeschermingsstelsels voor dezelfde gegevens moet worden weggenomen.

Amendement 36

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Bijlage II

Richtlijn 2002/22/EG

Bijlage II – punt 2.2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2.2 Standaardtarieven, met een aanwijzing van wat in elk tariefelement begrepen is (bv. toegangstarieven, alle soorten gebruikstarieven, onderhoudskosten), inclusief bijzonderheden over toegepaste standaardkortingen en bijzondere en gerichte tariefregelingen.

Amendement

2.2 Standaardtarieven, met een aanwijzing van **de volledige prijs van de gecontracteerde dienst en** wat in elk tariefelement begrepen is (bv. toegangstarieven, alle soorten gebruikstarieven, onderhoudskosten), inclusief bijzonderheden over toegepaste standaardkortingen en bijzondere en gerichte tariefregelingen.

Motivering

Om ervoor te zorgen dat de consumenten hun uitgaven kunnen controleren en bij aankoop niet worden misleid, moet de volledige prijs van de gecontracteerde dienst duidelijk worden aangegeven.

PROCEDURE

Titel	Elektronische-communicatienetwerken en –diensten en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer		
Document- en procedurenummers	COM(2007)0698 – C6-0420/2007 – 2007/0248(COD)		
Commissie ten principale	IMCO		
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	ECON 10.12.2007		
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Sophia in 't Veld 18.2.2008		
Behandeling in de commissie	1.4.2008	6.5.2008	19.5.2008
Datum goedkeuring	3.6.2008		
Uitslag eindstemming	+: 32	–: 0	0: 13
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mariela Velichkova Baeva, Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Sharon Bowles, David Casa, Manuel António dos Santos, Jonathan Evans, Elisa Ferreira, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Donata Gottardi, Dariusz Maciej Grabowski, Benoît Hamon, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Sophia in 't Veld, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Wolf Klinz, Christoph Konrad, Guntars Krasts, Kurt Joachim Lauk, Andrea Losco, Astrid Lulling, Florencio Luque Aguilar, John Purvis, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Dariusz Rosati, Eoin Ryan, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Skinner, Margarita Starkevičiūtė, Ivo Strejček, Ieke van den Burg, Cornelis Visser		
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Dragoş Florin David, Mia De Vits, Harald Ettl, Ján Hudacký, Janusz Lewandowski, Gianni Pittella, Margaritis Schinas, Theodor Dumitru Stolojan		
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	Tobias Pflüger		